

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

N 11-00-8

София 12.05. 2000 г.

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Гл. № 7/К. 9. 5/2000
Дата 17.05.2000

На вниманието на Гл. Бюро
17.05.2000

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПРОФЕСОР ЖИВКО СТАЛЕВ

СТАНОВИЩЕ

НА МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА

по к. г. No 5/2000 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

В изпълнение на определение на Конституционния съд на Република България от 27.04.2000 г. по к. г. N 5 от 2000 г. и на основание чл. 18, ал. 1 от Закона за Конституционен съд изразявам следното становище по делото:

По отношение установяване на противоконституционност на разпоредбите на чл. 8, ал. 1; чл. 11, ал. 1; чл. 12; чл. 13, т. 1 и чл. 72, ал. 3 от Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ЗМПВВПРБ):

Считам, че искането на 51 народни представители от XXXVIII Народно събрание за обявяване на противоконституционност на тези разпоредби от ЗМПВВПРБ е неоснователно, тъй като същите са в съответствие с Конституцията на Република България, и по специално с чл. 1, ал. 1 и чл. 84, т. 11 относно изключителната компетентност на Народното събрание да разрешава пребиваването на чужди войски на територията на страната или преминаването им през нея. Съображенията ми за това са следните:

1. Спор по въпроса за изясняване на понятието "чужди войски" е бил повдиган веднъж при действието на отменения Закон за морските пространства на Република България. С решение N 6 от 12.VII.1994 г. по к. г. N 6/94 г. Конституционният съд на Република България е дал задължително тълкуване на чл. 84, т. 11 от Конституцията и изрично на понятието "чужди войски", в което се включват и военните кораби, а именно: "Понятието "чужди войски" включва личния състав на всяка организирана военна единица или група от които и да е род и вид войска на чужда държава или международна организация заедно с бойната ѝ техника и военното ѝ имущество."

2. В своето решение Конституционният съд е приел, че е в компетентността на други държавни органи, определени със закон, да дават разрешение за пребиваване на чужди войски на територията на Република България или за преминаването им през нея, когато то няма военен или военнополитически характер. В този смисъл са и посочените по-горе разпоредби на ЗМПВВПРБ, оспорвани като противоконституционни. Съответствието на тези норми с Конституцията следва да се разглежда именно с оглед на целта, която се преследва с пребиваването или преминаването на чуждите войски – в случая чуждестранни военни кораби. Ако целта е военна, осигурена е с военни средства, или крайният резултат на пребиваването или преминаването е извършването на военни действия, то неминуемо следва да се ангажира върховният законодателен орган. Ако целта на посещаващите територията на Република България военни единици е невоенна (мирна) - официална, хуманитарна, природозащитна, то разрешение за пребиваването или преминаването им следва да даде Министерският съвет съгласно разпоредбите на чл. 8, ал. 1 и чл. 11, ал. 1 от ЗМПВВПРБ. Конституционният съд е приел, че чужди войски ще искат пребиваване или преминаване на или през българска територия с невоенни (мирни) цели, когато няма да провеждат военни операции, да извършват подготвителни действия за водене на предстоящи или предполагаеми военни операции, както и когато няма да извършват действия за предотвратяване на военни действия, водени от други (на друга държава или организация) въоръжени сили. По отношение на военните цели на чуждите войски Конституционният съд е приел, че те са налице в случаите, когато чуждите войски ще провеждат същински военни действия или ще предотвратяват такива действия.

3. Считам, че е неоснователно и твърдението на народните представители за противоконституционност на чл. 12 от ЗМПВВПРБ. След като на Министерският съвет е дадено правомощие на даде разрешение на чуждестранен военен кораб да акостира на българско пристанище (чл. 8, ал. 1 и чл. 11, ал. 1 от ЗМПВВПРБ), то логично би било същият орган да създаде и правен ред за пребиваването на кораба в пристанището. Разпоредбата на чл. 12 от ЗМПВВПРБ представлява допълнителна гаранция за националната сигурност на страната, като е предвидено в подзаконен акт Министерският съвет да определи реда за посещение и престой на визираните в нормата видове кораби.

4. Считам, че вида на въоръжението (ядрено или не) на чуждестранния военен кораб не го прави по-малко или повече опасен за сигурността на страната. Но не в това се състои въпроса. В случая е от значение качеството на плавателния съд, а именно - военно. По смисъла на закона всеки военен кораб може да посети откритите пристанища на страната. Съгласно разпоредбата на чл. 4 от ЗМПВВПРБ всички пристанища са открити с изключение на тези, които с решение на Министерския съвет са определени за закрити. В такива участъци не може да акостира никакъв кораб. Т. е. законодателят е решил да внесе едно ограничение по отношение на възможността на плавателните съдове да посещават тези пристанища. От друга страна тази разпоредба дава гаранция, че посещаващият кораб ще се насочи там, където му е разрешено на акостира. Това не би създавало пречка в осъществяване на правомощията по разрешаване на посещение или престой в пристанището в зависимост от целта - военна или невоенна, между Народното събрание и Министерския съвет. Народното събрание по силата на чл. 84, т. 11 от Конституцията е компетентно да разрешава пребиваване или преминаване на чуждестранни военни кораби, ако

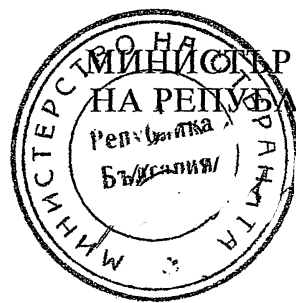
целта е военна по своя характер.

5. По отношение на разпоредбата на чл. 13, т. 1 от ЗМПВВПРБ - считам, че същата следва да се тълкува в логична връзка с разпоредбите на чл. 10, ал. 3 и 4 относно предприемането на действия, целящи осигуряване на безопасността на пристанището, което биха посетили придружаващи кораби, при условие, че същите са военни и носят на борда си оръжие, независимо дали същите имат мирна или военна цел, както и от органа, от който следва да се изиска съответното разрешение.

6. Изложените по - горе съображения важат и по отношение разпоредбата на чл. 72, ал. 3 от ЗМПВВПРБ относно военните кораби, плаващи по река Дунав, като отново се поставя изискването, че същите могат да посещават открити пристанища след съответното разрешение, и само с невоенна цел.

По отношение на чл. 94, ал. 1 от ЗМПВВПРБ в частта му "... и собствениците" и чл. 107, ал. 2 от ЗМПВВПРБ в частта му "... по искане на лицата, притежаващи право на собственост върху него", Министерството на отбраната не ангажира становище, тъй като поставените въпроси не са от компетентността на министерството.

Предвид изложеното считам, че искането на 51 народни представители от XXXVIII Народно събрание за установяване на противоконституционност на чл. 8, ал. 1; чл. 11, ал. 1; чл. 12; чл. 13, т. 1 и чл. 72, ал. 3 от Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България следва да бъде оставено без уважение като неоснователно.

МИНИСТЕР НА ОТБРАНАТА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
БОЙКО НОЕВ